

Hare Excellentie
mr. drs. M.C.G. Keijzer
Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC DEN HAAG

Briefnummer
18/10.411/DdN/Ven
Onderwerp
Digitale kabinetsstrategie

Den Haag
26 juni 2018
Telefoonnummer
070-3490354
E-mail
nood@vnoncw-mkb.nl

Excellentie,

VNO-NCW, MKB-Nederland, FME en Nederland ICT verwelkomen de digitale kabinetsstrategie. Deze ‘vergeten paragraaf’ uit het Regeerakkoord krijgt nu alsnog invulling vanuit een breed deel van het Kabinet en dat was eerlijk gezegd broodnodig. Ook de samenwerking tussen de departementen om deze strategie tot stand te brengen is een groot goed.

Ondanks veel goede zaken in de nieuwe strategie is evenwel meer nodig gelet op de urgentie van de maatschappelijke uitdagingen, de veranderende economie onder invloed van bijvoorbeeld platformen, kunstmatige intelligentie en de grote internationale krachten die daar spelen. Maar zeker ook gezien de enorme versnelling die andere landen nu aan het maken zijn op terrein van digitalisering. Zo zet Frankrijk met een investering van maar liefst € 1,5 miljard vol in op kunstmatige intelligentie. Zwitserland, Oostenrijk, de Verenigde Staten, India, Tsjechië, Ierland veilen de 3,5 GHz frequentie – drager van 5G – op korte termijn of zijn zelfs al begonnen. En in het Verenigd Koninkrijk leren kinderen al sinds 2013 op de basisschool over algoritmes en programmeren. In Nederland gebeurt dat pas in 2021 volgens deze strategie. Verder missen wij dat het kabinet het écht samen wil doen met de private sector. Graag zouden wij met u bespreken hoe wij op drie manieren de uitvoering en de sense of urgency verder kunnen bevorderen.

Drie sporen

Het eerste spoor is dat we in een aantal domeinen met u willen komen tot concrete programma's om digitale technologie te benutten voor het oplossen van grote maatschappelijke uitdagingen. Het tweede spoor is dat wij door middel van concrete programma's de digitalisering en daarmee de productiviteit van alle sectoren in Nederland willen bevorderen. Deze sporen zijn niet alleen nodig voor de concurrentiepositie van Nederland, maar ook om te voorkomen dat door gebrek aan medewerkers de dienstverlening aan burgers achterblijft, bijvoorbeeld in de zorg, of dat door capaciteitsgebrek de Nederlandse infrastructuur vastloopt en maatschappelijke kosten onnodig oplopen. Het derde spoor is dat wij gezamenlijk een strategie voor Nederland ontwerpen die het verdienvermogen van Nederland versterkt. Bijvoorbeeld door in te zetten op de ontwikkeling van kunstmatige intelligentie en big data. Een strategie die voorkomt dat de Nederlandse en Europese economie en bedrijven alleen nog maar toeleveren aan de grote Amerikaanse en Chinese platformen, waardoor Nederland wegzakt in de waardeketen en ondanks een hogere productiviteit toch verarmt. De vraag is hier wat kan Nederland doen om zelf goed mee te doen aan de vorming van nieuwe platformen en bijvoorbeeld de rol van het marktordeningsbeleid. Wij werken de sporen en de noodzaak van een *sense of urgency* hieronder uit.

Actie 1: slim samenwerken aan maatschappelijke uitdagingen

Tot nu toe lukt het in Nederland maar mondjesmaat om digitale technologie te benutten voor maatschappelijke uitdagingen (*challenges*), zoals verduurzaming, efficiënter gebruik van de infrastructuur (wegen-, spoor- en energienet) of de transformatie van de zorg. Andere landen timmeren daarentegen hard aan de digitale weg. Zo lopen Zuid-Korea, Singapore en Duitsland voorop met slim inzetten van robots en passen Aziatische landen wetgeving razendsnel aan voor innovatieve mobiliteitsoplossingen.

Nederland moet daarom slimmer samenwerken rondom de grote maatschappelijke vraagstukken. Juist de samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen is door de eeuwen heen ons geheime wapen gebleken. Wat ons betreft stelt het bedrijfsleven samen met die partijen in ieder geval in vier domeinen concrete doelen op. Doelen die aanspreken, mensen enthousiast maken en laten zien dat digitalisering en duurzaamheid hand in hand gaan. Zo kan Nederland met digitalisering wegen en spoor efficiënter gebruiken en komen tot nul vertraging, nul uitstoot en nul verkeersdoden; we kunnen realiseren dat zorg op de juiste plek kan worden gegeven en daardoor chronisch zieken geen vervelende onderzoeken meer hoeven te ondergaan; en een slimme combinatie van elektriciteitsnet en opslag (bijvoorbeeld in de accu's van elektrische auto's binnen een smart grid) waarmaken die fluctuaties in het duurzame elektriciteitsaanbod van windmolens op zee opvangt.

Deze concrete en ambitieuze doelen werken we samen uit tot programma's die bestaan uit concrete projecten, heldere doelen en echte acties in plaats van 'papier'. Geen grote visieverhalen, maar een reële planning met een slimme mix van publieke en private investeringen. Met publieke en private spelers die (te beginnen) in de domeinen (i) mkb, (ii) zorg, (iii) mobiliteit en (iv) energie samen de schouders eronder zetten voor merkbare veranderingen bij ondernemers en consumenten, bij patiënten, verkeersdeelnemers en energieconsumenten.

Actie 2: Van Smart Industry naar Smart Business

Digitalisering is dé springplank om te zorgen voor een enorme productiviteitsprong in het hele bedrijfsleven, en dan met name in het mkb. Toch gaat dit, door wat economen 'marktfalen' noemen, niet vanzelf. Het is daarom van belang dat we mkb-ondernemers helpen om digitale technologie versneld in hun bedrijfsvoering op te nemen. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om het toepassen van robots, standaarden, blockchain, platformtechnologie, 5G en kunstmatige intelligentie. De afgelopen jaren hebben we daarbij via de *Smart Industry*-aanpak bestaande technologie *gematcht* met bedrijven in de industrie. Dit alles voor een relatief kleine investering van 160 miljoen die overheid en bedrijven samen met succes hebben opgebracht. Daarnaast hebben mkb-ondernemers nog een enorm potentieel om met data-analyse hun eigen bedrijfsvoering en die van de gehele keten te verbeteren. Door de beproefde *Smart Industry*-aanpak in andere branches en sectoren toe te passen, en door het potentieel van data-analyse via data hubs en met projecten dichtbij de ondernemer te ontketenen, kunnen we komen tot een *Smart Business* programma voor het mkb. Met als resultaat een enorme innovatieslag en daardoor minder afhankelijkheid van anderen.

Actie 3: werken aan de verdienkracht van de toekomst

Naast het aanjagen van de toepassing van digitalisering willen we ook concreet aan de slag om de fundamentele verdienkracht van Nederland op termijn te vergroten. Onze economie is onder invloed van onder meer mondiale platformen namelijk drastisch aan het veranderen. Kijk wat er wereldwijd gebeurt met de *retail* onder invloed van Alibaba en Amazon. Bijna alle grote platformen komen uit Amerika of China. Europese bedrijven dreigen soms zelfs gedegradeerd te worden tot toeleveranciers. Het is prachtig dat ons land fier koploper is qua digitale infrastructuur. En het is fantastisch dat bedrijven als Adyen van Nederlandse bodem komen.

Maar, Nederland moet zich hierdoor niet in slaap laten sussen. Meerdere studies laten namelijk zien dat Nederland al een tijd *momentum* verliest. Juist dit deel missen we in de kabinetsstrategie.

Uiteraard is voor het verdienvermogen van Nederland nodig dat de randvoorwaarden op orde zijn, door het oplossen van het tekort aan kenniswerkers en het snel vrijmaken van de nodige frequentieruimte voor investeringen in 5G. Maar daarnaast willen we graag komen tot concrete projecten voor de ontwikkeling van kunstmatige intelligentie en moeten we tegelijkertijd strategisch bepalen wat de impact is van de opkomst van platformen en kunstmatige intelligentie op de Nederlandse economie – en of betere kaders voor economische machtsposities nodig zijn. Dit is essentieel om samen de verdienkracht van Nederland in de toekomst te bewaken.

Ons aanbod

Wij bieden aan om gezamenlijk te werken aan concrete programma's om onze verdienkracht te versterken. Ook willen wij op basis van concrete doelen met het kabinet maatschappelijke uitdagingen oplossen in de vier genoemde domeinen en een *Smart Business* aanpak voor het brede bedrijfsleven in gang zetten. Deze resultaten kunnen we samen tijdens de Digitale Top begin 2019 presenteren.

Graag pakken wij met het kabinet deze handschoenen gezamenlijk met u op. Zodat de schop echt de grond in gaat en deze digitale strategie van de Rijksbeleid de springplank wordt naar een welvarender, duurzamer en mooier Nederland.

Hoogachtend,

Hans de Boer
voorzitter VNO-NCW

Fried Kaanen
vice-voorzitter
MKB-Nederland

Jan Meerman
vice-voorzitter
MKB-Nederland

Ineke Dezentjé Hamming-
Bluemink
voorzitter FME

Jeannine Peek/ i.a
voorzitter Nederland ICT

Een afschrift van deze brief is heden aan de Tweede Kamer gezonden.